

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/305/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

138/2019. (V. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ által, 2018. szeptember 4-én előterjesztett, majd szeptember 28-án aláírásával megerősített panaszát a 2019. május 9-én - Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - megtartott ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) kerületi Rendőrkapitányság és a * Rendőrség – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. szeptember 4-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszbeadványát, amelyben a vele szemben 2018. augusztus 15-én fogantatott rendőri intézkedést kifogásolja.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a fenti napon 9 óra körül érkezett a B. település B. utca ... szám alatti házhoz, mert azt a hírt kapta, hogy jogellenes kilakoltatás fog ott történni. Az ott lévők elmondták, hogy a kilakoltatásra lejárt egy jogvesztő határidő, a lakó túlfizetésben van, valamint, hogy a rendőrség feladata a kilakoltatásoknál a végrehajtó testi épségének védelme.

Amikor a rendőrök kiérkeztek, a panaszos a lakás bejárata mellett, azt nem eltorlaszolja ült mindaddig, amíg a rendőrök el nem vitték onnan. A panaszos jelenlétének célja a véleménye szerint jogszerűtlen kilakoltatás elleni tiltakozás, véleménynyilvánítás volt. Mivel a helyszínen több más, a kilakoltatás ellen tiltakozó személy is jelen volt (mindannyian a tulajdonos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

engedélyével) a panaszos szerint az Alaptörvény VIII. cikke által biztosított gyülekezési joga is sérült az alábbiak szerint.

A kiérkező rendőr (B. Z. r. őrnagy) felkérte a panaszost, hogy menjen el onnan, mert ha nem, akkor testi kényszert fognak alkalmazni. Mikor a rendőrök megkérdezték a panaszost, hogy megértette-e a figyelmeztetést, elmondta, hogy nem érti a helyzetet és kérdései lennének. A panaszos kérdései a következők voltak:

„ - Jól tudom-e, hogy a kilakoltatásra lejárt egy jogvesztő határidő, ezért jogszerűen nem lehet kilakoltatni?

- Jól tudom-e, hogy a rendőröknek a kilakoltatásoknál a végrehajtó testi épségére kell vigyázniuk, amelyet semmi veszély nem fenyeget?

- Jól tudom-e, hogy a lakó túlfizetésben van?”

A panaszos ezekre a kérdésekre nem kapott választ a rendőröktől. B. Z. r. őrnagy csak felszólításra mutatkozott be, a tisztelgést elmulasztotta, és miközben a panaszos kérdést intézett hozzá, hátat fordított neki, kezét zsebre dugva. A panaszos a kérdéseket a kiérkező K. L. r. tzt. nek is feltette, aki szintén nem válaszolt azokra.

Később a * Rendőrség egyik rendőre figyelmeztette a panaszost a testi kényszer alkalmazására, és az intézkedés okaként azt jelölte meg, hogy a panaszos nem tartózkodhat az épületben, mert nem lakik ott. A panaszos közölte a rendőrrel, hogy az ott lakó megengedte, hogy ott üljön. A * Rendőrség rendőrének is feltette az említett kérdéseket, de onnan sem kapott választ.

A panaszos kifogásolja, hogy vele szemben a * Rendőrség rendőrei testi kényszert alkalmaztak, majd ennek befejeztével nem mutatkoztak be mindannyian. Miközben vitték le a lépcsőn a panaszost, a jobb oldalán álló rendőr a panaszos kézfejét többször az alkarja felé hajlította, ami szükségtelen volt a panaszos szerint, mivel mindvégig passzív magatartást tanúsított.

2) A panaszos a fentiek miatt sérelmezi a tájékoztatási kötelezettség elmulasztását, a testi kényszer alkalmazását és aránytalanságát, a bemutatkozási kötelezettség elmulasztását és a rendőrök szolgálati fellépésének módját.

II.

A Testület megtekintette a panaszos által hivatkozott videofelvételt.

A felvétel elején látható, hogy a már helyszínen lévő – a panaszossal szemben intézkedést nem kezdeményező - rendőrhöz fordul a földön ülő panaszos azzal, hogy elfelejtett bemutatkozni és bemutatkozásra szólítja fel, melynek a rendőr eleget tesz, közli nevét, jelvéyszámát, szolgálati helyét. Ezt követően a panaszos a kilakoltatással kapcsolatos kérdéseket intéz a rendőrhöz. Ezekre a kérdésekre a panaszos nem kapott választ. A felvétel teljes tartama alatt hallható, ahogy a jelen levő demonstrálók provokálják, becsmérlik a rendőröket. A panaszos több rendőrt is felhív arra, hogy igazolják magukat és tisztelegjenek anélkül, hogy a rendőrök intézkedést kezdeményeztek volna vele szemben. A felvételen látható, hogy 18 perc 35 másodpercnél érkeznek meg a * Rendőrség munkatársai a panaszoshoz. A rendőrök (20 perc 50 másodpercnél) kezdik meg a panaszossal szemben az intézkedést. Bemutatkozást követően a panaszost felszólították, hogy ne akadályozza a végrehajtó intézkedését, hagyja el a helyszínt, különben testi kényszert fognak alkalmazni. Megkérdezték a panaszost, hogy megértette-e a felszólítást. A panaszos erre nemmel felelt és a végrehajtó intézkedésének jogszerűségét kétségbe vonó kérdéseket intézett a rendőrökhöz. A rendőrök közben többször felszólították a panaszost, hogy amennyiben nem tesz eleget a kérésüknek, testi kényszert fognak alkalmazni vele szemben. A felvétel 23. perce körül kezdenek testi kényszert alkalmazni a panaszossal szemben, mivel a felszólításoknak nem tett eleget. A panaszos jól hallhatóan a testi kényszer alkalmazása közben is

ellenállást tanúsított. A rendőrök közben is többször felszólították, hogy ne szegüljön ellen az intézkedésnek. A panaszost arrébb kísérték, miközben ő az intézkedés jogszerűségét kifogásolta. Ezt követően a panaszos igazoltatására került sor és kipakoltatták a zsebeit, ruházatát átvizsgálták. Az intézkedés végén a panaszost tájékoztatták a panasztételi jogáról, és nyilatkoztatták, hogy keletkezett-e sérülése, melyre nemmel felelt. A kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült igazolást a helyszínen a panaszos nem volt hajlandó aláírni. Az intézkedés végén a rendőrök átadták a panaszosnak az igazolást, majd elköszöntek egymástól.

III.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a BRFK Kerületi Rendőrkapitánysághoz és * Rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A *Végrehajtó Iroda 2018. július 24-én kelt átiratában értesítette a BRFK kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, hogy 2018. augusztus 15-én 10 óra 30 perckor B. település B. utca ... szám alatti ingatlant az ingóságoktól kiürítve az árverési vevőnek átadja, továbbá felkérte a kapitányságvezetőt arra, hogy két fő karhatalmat rendeljen ki az eljárás kezdetére a jelzett helyszínre.

2) A * Egyesület nevében bejelentés érkezett a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (Gytv.) 6. és 7. §-ának megfelelően 2018. augusztus 15-én 9 óra 30 perctől 22 óráig közterületen tartandó rendezvény szervezésével kapcsolatban. A rendezvény helyszínéként a B. település B. utca ... számot jelölték meg. A rendezvény célja pedig a helyszínen történő demonstráció keretén belül videofelvétel készítése, és a jogellenes kilakoltatás lefolytatásának dokumentálása. Várható létszámként 50-150 főt jelentettek be.

3) P. K. r. ftörm. 2018. augusztus 15-én kelt jelentése a következőket tartalmazza.

A fenti napon 10 óra 15 perckor megjelent a B. település B. utca ... szám alatt végrehajtási eljárás lefolytatása céljából. A helyszínen jelen volt a BRFK kerületi Rendőrkapitányság részéről M. Z. c. r. őrgy., illetve B. Z. r. őrgy. (1 fő parancsnok + 8 fő).

A végrehajtási eljárás 10 óra 30 perckor kezdődött el, amikor megérkezett a végrehajtó.

A helyszínen jelen volt még a * Rendőrség részéről 10 fő, valamint 10 fő a * Osztály részéről és 2 fő rendbiztos. A helyszínen mindvégig jelen volt a végrehajtást kérő, továbbá a * Egyesület tagjai, akik részben az utcán, részben a lépcsőházban, részben a számú lakás előtt voltak, ahol a végrehajtás zajlott.

A végrehajtó nem tudta megkezdeni a végrehajtási eljárást (becsengetni a lakásba, kopogtatni), mivel a lakás előtt több személy állt, valamint ült, akik nem tetszésüket fejezték ki a végrehajtási eljárás lefolytatása ellen.

A végrehajtó két alkalommal felszólította az ott jelen lévőket, hogy ne akadályozzák a végrehajtás lefolytatását, majd jelezte, hogy ha nem tesznek eleget a kérésének, akkor rendőri közreműködést kér. Ezt követően B. Z. r. őrgy. is felszólította az ott jelen levőket a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával 3 alkalommal is, hogy ne akadályozzák a végrehajtási eljárást, valamint, hogy távozzanak. Ennek nem tettek eleget, így hat fővel szemben testi kényszert alkalmaztak.

Ezek után a végrehajtó ismét kopogtatott a szám alatti ajtón, amelyre nem reagált senki sem a lakásban. Ezt követően B. Z. r. őrgy. is kopogtatott a lakásba, valamint felszólította a lakában lévőket a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával, hogy nyissák ki az ajtót, amire szintén nem reagált senki.

11 óra 45 perckor az árverési vevő által felkért lakatos segítségével megtörtént az ajtónyitás. A lakásban 4 fő tartózkodott, köztük az adós is.

A végrehajtó a lakásba való bejutást követően több alkalommal is felszólította az adóst, valamint a bent lévő személyeket, hogy hagyják el az ingatlant – melynek nem tettek eleget – mert abban az esetben, ha nem, rendőri közreműködést kér. B. Z. r. örgy. a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította a bent lévő személyeket, hogy hagyják el az ingatlant, melynek 3 személy eleget tett. Az adós személy a felszólításnak nem tett eleget, így testi kényszerszerűen alkalmaztak vele szemben.

12 óra 15 perckor a végrehajtó átadta a végrehajtást kérőnek a lakás kulcsait, zárcserét követően.

Ezek után a *Rendőrség jelezte, hogy az adós rosszullette panaszkodott, így hozzá mentőt kértek.

4) B. Z. r. örgy (* Kerületi Rendőrkapitányság) a Testület megkeresésére az alábbi jelentést készítette az intézkedésről.

2018. augusztus 15-én 06.30 órától 15.00 óráig osztályvezető helyettesi és alosztályvezetői feladatokat látott el. Az utasításnak megfelelően többet magával megjelent a B. település B. utca ... nál, ahol a *Végrehajtó Iroda felkérte a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) kerületi Rendőrkapitányságot, hogy a kapitányság illetékességi területén fogatosítandó végrehajtást biztosítsák, a jogszabályoknak megfelelően gondoskodjanak a biztonságos lebonyolításról, és indokolt esetben a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés megtörése, a kötelezett személye elleni kényszerselekmény jog-és szakszerű végrehajtásában intézkedjenek. A helyszínre 10 óra körül érkeztek, ahol felvették a kapcsolatot a *Végrehajtó Iroda képviselőjével, aki a helyszínen felmutatta a végrehajtási határozatot. A végrehajtás kezdési időpontja és helye B. település B. utca 10 óra 30 perc, ahol a B. Z. r. örgy megjelent a végrehajtóval. A helyszínen több személy tartózkodott, akik passzív ellenállást tanúsítottak oly módon, hogy a jelzett lakás elé leültek. A rendőrség az intézkedés jogalapjaként a következő jogszabályhelyeket jelölte meg:

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve végrehajtási eljárás lefolytatása, illetve az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről szóló törvényben meghatározott szakértői vizsgálat biztonságos és eredményes végrehajtásának biztosítása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;

-valamint az 1994. évi LIII. törvény – a bírósági végrehatásról 45. § (1) A végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés esetén a végrehajtó tájékoztatja az ellenszegülést megvalósító személyt az ellenszegülés esetén követendő eljárásról és az ellenszegülés következményeiről, és közvetlenül a legközelebbi, általános rendőri feladatokat ellátó helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett a végrehajtó intézkedésének befejezéséig.

(2) Ellenszegülésnek minősül, ha a jogszzerű végrehajtói intézkedéssel érintett személy

a) nem veti alá magát a végrehajtói intézkedésnek és fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni, vagy

b) a végrehajtói intézkedés során a számára jogszzerűen adott végrehajtói utasításokat nem hajtja végre, és ezzel akadályozza a végrehajtói intézkedést.

B. Z. r. örgy jelentése szerint a helyszínen a végrehajtó megkérte az ott tartózkodókat, hogy hagyják el a helyszínt, hogy a végrehajtást meg tudja kezdeni. Többszöri kérésre sem távoztak a személyek a helyszínről, ezért kérte a rendőri intézkedést. B. Z. r. örgy háromszori felszólítással megkérte őket, hogy a végrehajtás biztonságos lefolytatása érdekében hagyják el a helyszínt, mert ha nem, testi kényszerszerűen fognak alkalmazni. A három felszólításnak nem tettek eleget, ezért a

helyszínen levő *Rendőrség kollégái egyenként újbóli felszólítással elvezették a jelen levő személyeket.

A panaszosnak külön az ő mobiltelefonjára ismét bemutatkozott és megnevezte szolgálati helyét, valamint szolgálati egyenruhában volt jelen az intézkedésnél, melyen jól láthatóan fel volt tüntetve neve és jelvény száma. Nem tette zsebre a kezét, mert ezt a szolgálati szabályzat tiltja. A panaszos az ajtó előtt ült. Az intézkedés egy körfolyosón zajlott, ahol szűk a hely, és a folyosón sok ember tartózkodott (riporterek, passzív ellenállók, végrehajtók, rendőrök) és a földszinten is hangoskodás volt. B. Z. r. őrgy a biztosítás parancsnoka volt, figyelemmel kellett lennie mindenre, ezért előfordulhatott, hogy a panaszos a hátát látta a helyzetből adódóan.

5) K. L. r. tzls. jelentése szerint 2018. augusztus 15-én 8 órától 18 óráig körzeti megbízotti feladatokat látott el a IV-es körzet területén, valamint a reggeli eligazítás során kapott feladatokat B. Zs. r. őrgy utasítása alapján, miszerint a jelzett napon a B. település B. utca ... szám alatt karhatalmi feladat lebonyolítása lesz folyamatban. Tájékoztatást kapott, hogy a megadott cím környékén járőri feladatokat hajtsanak végre. 11 óra körüli időben B. Zs. r. őrgy szolgálati mobiltelefonon keresztül utasította, hogy jelenjen meg a jelzett címen, és vegye fel a kapcsolatot az ottani helyszíni parancsnokkal, B. Z. r. őrnaggyal. A helyszínen felvette a kapcsolatot B. Z. r. őrnaggyal, aki tájékoztatta, hogy a jelzett címen végrehajtási eljárás kerül lebonyolításra. A helyszínen azt tapasztalta, hogy a II. emeleten, a körfolyosón demonstrálók vannak, akiknek egy része áll, másik része pedig a folyosón a bejárat ajtóhoz közel ülnek és skandálva kiabálják, hogy „a lakásomat nem adom”. A folyosón haladva a demonstráló személyek közül néhányan mobiltelefonjukat kezükben tartva különböző degradáló, illetve irreleváns kérdéseket tettek fel, melyre nem válaszolt egyik rendőr sem. A lakáshoz érve B. Z. r. őrgy utasításának megfelelően a bejárat ajtótól kb. másfél méterre megállt. A lakás ajtajánál a végrehajtó iroda munkatársai voltak, K. L. r. tzls. feladata pedig a folyosó biztosítása volt, hogy zavartalan legyen a lebonyolítás, a területre ne léphessenek be illetéktelenek. A lakáshoz vezető úton a lakás bejárat ajtaja előtt a kövezeten ült a panaszos úgy, hogy a háta a falnak volt támasztva, illetve a folyosó korlátjába volt befűzve. Odaérve a panaszoshoz, napszaknak megfelelően köszönt, és közölte vele, hogy nem szeretne átlépni fölötte, így megkérte, hogy biztosítsa a szabad mozgást. Ekkor a panaszos a lábait maga alá húzva tovább engedte. K. L. r. tzls. részéről a panaszossal szemben rendőri intézkedés nem történt. K. L. r. tzls. tudomása szerint a felvilágosítást a panaszosnak már többször megadták a korábban kiérkező rendőri egységek, melyeket láthatóan nem akart tudomásul venni, csak saját irreleváns kérdéseiket hangoztatták. K. L. r. tzls. jelentése szerint a szolgálati felszerelése rendben volt, a reggeli eligazításon azt a parancsnok leellenőrizte. A helyszínen lévő demonstráló személyek több irreleváns kérdést tettek fel, obszcén kifejezéseket használva becsmérelték az egyenruha tekintélyét, így kísérelték meg elvonni K. L. r. tzls. figyelmét a feladat ellátásáról, ezért K. L. r. tzls. nem konfrontálódott ezekkel a személyekkel. K. L. r. tzls. tudomása szerint a panaszost és az ott tartózkodókat a helyszínre érkezése előtt a helyszíni parancsnok már felvilágosításban részesítette az intézkedéssel kapcsolatban, így nem állt módjában többször ugyanazt a felvilágosítást közölni velük csak azért, mert azt nem hajlandóak tudomásul venni. A helyszínen nem tette zsebre a kezét egyik rendőr sem, mivel azt a szolgálati szabályzat tiltja.

6) T. M. r. törm. és M. G. r. őrm. jelentése szerint 2018. augusztus 15-én hatósági közreműködésben vettek részt a BRFK kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a *Rendőrség állományából. Szolgálatuk teljesítése során B. Z. r. őrgy. utasítást adott, hogy működjön közre a B. település B. utca ... szám ... ajtó alatt zajló végrehajtásban, mivel onnan * önálló bírósági végrehajtó kért hatósági közreműködést, tekintettel arra, hogy ott személyek egy csoportja gyűlt össze, hogy megakadályozza a végrehajtást.

Ezt követően odamentek az említett csoporthoz, melynek tagjai B. Z. r. őrgy. többszöri (3 alkalom) felszólítása ellenére sem voltak hajlandóak passzív ellenszegülő magatartásukat megszüntetni, így akadályozva a sikeres végrehajtást.

Ekkor H. Sz. r. tzs. utasítására a fenti cím alatt található ajtóhoz mentek, ahol K. T. r. törm. és K. P. r. örm. a panaszossal szemben intézkedtek, aki passzív ellenszegülő magatartást tanúsított. K. T. r. törm. a panaszos jobb karját fogta, K. P. r. örm. pedig a panaszos bal felkarját fogta, aki azonban az említett ajtó előtt található fém rácshoz kulcsolta magát a lábaival, testét fizikai erőfeszítéssel ahhoz húzta. Látva, hogy a panaszos ellenszegülő magatartásának megtöréséhez nevezett rendőröknek segítségre van szükségük a panaszost a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával T. M. r. törm. is felszólította, hogy ellenszegülő magatartását fejezze be.

Helyszínre érkezésük előtt K. T. r. törm. ezt megelőzően már három alkalommal tájékoztatta és felszólította a panaszost, hogy cselekményével jogsértést követ el, mivel a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülést tanúsított azáltal, hogy a folyosón elállta a lakáshoz vezető utat, ezzel akadályozva a végrehajtói intézkedést. Ezt követően megkérte és egyben utasította, hogy távozzon a végrehajtás helyszínéről.

T. M. r. törm. észlelve, hogy az általa történt felszólítás sem vezet eredményre, M. G. r. örm. a panaszos bal lábát, T. M. r. törm. a panaszos jobb lábát megfogva, azokat fizikai erőfölényüket kihasználva, a panaszost a korláttól eltávolítva a földről felemelték és a körfolyosó végén található lépcsőhöz vitték, ahol a panaszost talpra állították, mely során ő testét megfeszítve próbált ellenszegülni, azonban ekkor M. G. r. örm. a bal karját, T. M. r. törm. a jobb karját megfogva, mellő karbölcsőt kialakítva elindultak a panaszossal a kijárat felé. Útközben a panaszos továbbfolytatta ellenszegülő magatartását, így őt T. M. r. törm. még több alkalommal felszólította, hogy azt szüntesse meg. Az ellenszegülő magatartás csak az épület bejáratánál szűnt meg, így a kényszerítő eszköz alkalmazásának oka is megszűnt, ami a testi kényszer alkalmazásának végét is jelentette. Ekkor a panaszos felszólításra átadta a vezetői engedélyét, személyazonosságának igazolására. A panaszost tájékoztatták panasztételi lehetőségéről, melyre válaszul elmondta, hogy nem kíván panasszal élni. Ekkor a panaszos részére az említett cím kapubejárójánál a rendőrök egy igazolást állítottak ki a kényszerítő eszköz alkalmazásáról, mely során a panaszos ismét nyilatkozott, hogy az intézkedéssel kapcsolatos sérülése, panasza nem keletkezett, azonban elmondta, hogy az igazolás aláírását megtagadja, mivel elmondása szerint feldúlt állapotban van és tapasztalata szerint ilyenkor nem ajánlott semmilyen jognyilatkozatot tenni. Mivel további intézkedésre nem volt szükség, a panaszost sérülés és panaszmentesen útjára bocsátották, azonban ő távozása közben közölte, hogy „majd meglátjátok, milyen panaszt tesztek”.

A panaszossal szemben 11 óra 03 perctől 11 óra 10 percgig alkalmaztak kényszerítő eszközként testi kényszert az Rtv. 47. §, a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (2) bekezdés, a 40. § (1) bekezdés, valamint az 1994. évi LIII. törvény 45. § (1) és (2) bekezdése alapján, mely kényszerítő eszköz alkalmazása személyi sérülést, anyagi kárt nem okozott.

7) A Testület megtekintette a rendőrség által hivatkozott felvételt. A felvételen 1 óra 16 perctől látható a panaszos. A hivatkozott videó a panaszos által készített és a Testület rendelkezésre bocsátott felvétel tartalmán túlmenően a panasz szempontjából egyéb releváns információt, körülményt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz és az abból levezethető testi integritáshoz való jogát, valamint

XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A Testületnek első körben abban kellett állást foglalni, hogy jogszerűen került-e sor rendőri fellépésre a végrehajtási eljárás során.

A panaszos beadványa szerint, amikor a rendőrök kiérkeztek, ő a végrehajtási eljárás alatt álló lakás bejárata mellett- azt nem eltorlaszolja – ült mindaddig, amíg a rendőrök nem vitték el onnan.

A rendőrségi iratok az intézkedés alapjául szolgáló körülményekről az alábbiak szerint számolnak be.

A *Végrehajtó Iroda 2018. július 24-kelt átiratában értesítette a BRFK kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, hogy 2018. augusztus 15-én 10 óra 30 perckor B. település B. utca ... szám alatti ingatlant az ingóságoktól kiürítve az árverési vevőnek átadja, továbbá felkérte a kapitányságvezetőt arra, hogy két fő karhatalmat rendeljen ki az eljárás kezdetére a jelzett helyszínre. Az eljárási cselekménnyel kapcsolatban az előzetesen beszerzett információk alapján a végrehajtást szenvedő fél ellenszegülő magatartására utaló adat merült fel. A végrehajtó jelezte, hogy az adós több alkalommal jelezte, hogy felgyújtja magát vagy kinyitja a gázcsapot. Továbbá a végrehajtás napján és idején tartandó rendezvényt jelentettek be a B. település B. utca szám alatti helyre a kilakoltatás elleni tiltakozásul.

Az eljárási cselekményről készült felvételek és a rendőrségi jelentések szerint a panaszos és rajta kívül több személy is tartózkodott a helyszínen, akik passzív ellenállást tanúsítottak oly módon, hogy a végrehajtással érintett lakás ajtaja elé leültek, akadályozva ezzel a végrehajtás sikerességét. Ezáltal a végrehajtó nem tudta megkezdni az eljárást. A végrehajtó több alkalommal felszólította a jelen levőket, hogy ne akadályozzák a végrehajtás lefolytatását, majd jelezte, hogy ha nem tesznek eleget kérésének, rendőri közreműködést kér. Ezt követően került sor rendőri közreműködésre.

Az Rtv. 2. § (1)–(2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőrség a feladatának ellátása során a) együttműködik az állami és a helyi önkormányzati szervekkel, a civil szervezetekkel és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és azok közösségeivel; b) segítséget nyújt - jogszabályban meghatározott esetben - az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához; c) támogatja a helyi önkormányzatoknak és az állampolgárok közösségeinek a közbiztonság javítására irányuló önkéntes tevékenységét.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a rendelkezik végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködés szabályairól. Ezen szakasz (1) bekezdése szerint az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszer-cselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá - ha a végrehajtási kényszer-cselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri - végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszer-cselekményt.

Vht. 45. § (1) bekezdése alapján a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés esetén a végrehajtó tájékoztatja az ellenszegülést megvalósító személyt az ellenszegülés esetén követendő

eljárásról és az ellenszegülés következményeiről, és közvetlenül a legközelebbi, általános rendőri feladatokat ellátó helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett a végrehajtó intézkedésének befejezéséig. A szakasz (2) bekezdése szerint ellenszegülésnek minősül, ha a jogszerű végrehajtói intézkedéssel érintett személy *a)* nem veti alá magát a végrehajtói intézkedésnek és fizikai erőlködés útján is igyekszik azt megakadályozni, vagy *b)* a végrehajtói intézkedés során a számára jogszerűen adott végrehajtói utasításokat nem hajtja végre, és ezzel akadályozza a végrehajtói intézkedést.

Az előzetesen a rendőrség tudomására hozott információk alapján felmerült, hogy a végrehajtási eljárással szemben az adós, valamint demonstrálók részéről ellenszegülésre lehet számítani, így a rendőrségnek kötelezettsége keletkezett a helyszínen történő megjelenésre.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy jogszerűen került sor a végrehajtási eljárásban rendőri intézkedésre, tekintettel arra, hogy egyrészt a Szolgálati Szabályzat 37. §-a és a Vht. 45. §-a megfelelő jogalapot biztosított annak fogantatására, másrészt a végrehajtási eljárás lefolytatásának akadályozása az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján közrendet, közbiztonságot veszélyeztető körülményként értékelhető, amely ugyancsak rendőri fellépést indokol.

2) Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy jogszerűen került-e sor testi kényszer alkalmazására a panaszossal szemben.

A panaszos szerint a testi kényszer alkalmazására nem volt indoka a rendőröknek, az jogszerűtlen volt, mivel nem tájékoztatták annak okáról.

A rendőrségi iratok, valamint a panaszos által készített és a rendőrség által hivatkozott videofelvételek szerint a *Rendőrség rendőreinek helyszínre érkezése előtt a panaszost a jelenlévő rendőrök már három alkalommal tájékoztatták és felszólították, hogy cselekményével jogsértést követ el, mivel a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülést tanúsított az által, hogy a folyosón elállta a lakáshoz vezető utat, lábait a korlátba fűzve akadályozta a végrehajtó intézkedését. A panaszos többszöri felszólítás ellenére nem volt hajlandó távozni a végrehajtás helyszínéről. Mivel a felszólítás nem vezetett eredményre, M. G. r. őrm. a panaszos bal lábát, T. M. r. törm. jobb lábát megfogva a panaszost a korláttól eltávolították, felemelték a földről, a körfolyosó végén található lépcsőhöz vitték, ahol a panaszos talpra állították, mely során ő testét megfeszítve próbált ellenszegülni, azonban ekkor M. G. r. őrm. a bal karját, T. M. r. törm. a jobb karját megfogva, mellső karbölcsőt kialakítva elindultak a panaszossal a kijárat felé. A panaszos útközben tovább folytatta ellenszegülő magatartását, mely az épület bejáratánál szűnt meg, ezzel a testi kényszer alkalmazása véget ért. A panaszos a helyszínen testi kényszer alkalmazásával összefüggő sérülést nem jelzett.

A videofelvételekből az alábbiak voltak megállapíthatóak. A * Rendőrség állományába tartozó rendőr bemutatkozást követően felszólítja a lakás bejáratí ajtaja előtt lévő panaszost, hogy ne akadályozza a végrehajtás lefolytatását és hagyják el a területet, hagyják szabadon a bejáratí ajtót. Mivel ennek a panaszos ismételt felszólításra sem tesz eleget, ezért az alezredes kényszerítő eszköz, nevezetesen testi kényszer alkalmazását helyezi kilátásba.

Az Rtv. 19. § (1)-(2) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok birtokában megállapította, hogy a Szolgálati Szabályzat 37. §-a alapján a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszerselekményeknek való ellenszegülés megszüntetése érdekében, jogszerűen került sor testi kényszer alkalmazására a végrehajtást passzívan akadályozó panaszossal szemben, tekintettel arra, hogy a panaszos a többszöri általános, majd egyéni felszólítást figyelmen kívül hagyva tovább folytatatta ezen cselekményét, amelynek megtörésére egyéb a testi kényszernél kisebb jogkorlátozással járó eszköz nem állt a rendőrség rendelkezésére. A Testület a videofelvétel alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az intézkedő rendőrök szükséges mértékig és ideig alkalmaztak testi kényszert a panaszossal szemben, azt az adott helyzetben elvárható kellő körültekintéssel végezték, nem sértve ezzel az arányosság követelményét.

Mindezek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az alkalmazott testi kényszer nem sértette a panaszos emberi méltóságához és az abból levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető jogát, és az az arányosság követelményének is megfelelt.

3) A panaszos sérelmezi, hogy többszöri kérése ellenére nem adtak neki megfelelő tájékoztatást az intézkedés okáról, valamint arról, hogy miért jogszerű a rendőri intézkedés. A panaszos beadványából kiderül, hogy szerinte a kilakoltatás jogellenes volt, és ebből következően a rendőri fellépés is annak minősül.

A rendőrségi jelentésekből, illetve a felvételekből kitűnik, hogy személyek egy csoportja gyűlt össze B. település B. utca ... szám ajtó előtt, az ott zajló végrehajtásnál, ahová az önálló bírósági végrehajtó rendőri közreműködést is kért, mivel az ott demonstráló személyek akadályozták a végrehajtást. A panaszos is ezen személyek között volt, ugyanis többszöri felszólítás ellenére is a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenállást tanúsított azáltal, hogy a folyosón elállta a lakáshoz vezető utat. A jelen lévő rendőrök, ideértve a később testi kényszert alkalmazó * Rendőrség állományába tartozó rendőröket is, többször felszólították a panaszost arra, hogy cselekményével jogsértést követ el, mivel akadályozza a végrehajtási eljárást. A panaszos a végrehajtási eljárás jogalapjával kapcsolatban több irreleváns kérdést tett fel a rendőröknek, melyekre értelemszerűen nem válaszoltak.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés

alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Testület véleménye szerint a rendőrök megfelelően eleget tettek a törvényben foglalt tájékoztatási kötelezettségüknek azáltal, hogy a panaszost felhívták arra, hogy a végrehajtó intézkedésének akadályozásával jogsértést követ el, ezért, ha továbbra is folytatja passzív ellenszegülését, testi kényszerszerűen foglalkozni vele szemben. A panaszos kifogása feltehetően arra irányult, hogy a rendőrök nem tájékoztatták arról, hogy miért jogszerű a végrehajtási eljárás. A Testület ehelyütt megjegyzi, hogy a rendőrség nem jogosult a végrehajtást elrendelő okirat jogszerűségének felülbírálatára, így ezzel kapcsolatban a rendőrségnek nem volt kötelessége tájékoztatást nyújtani a panaszosnak.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség nem mulasztott azáltal, hogy végrehajtást elrendelő okirat jogszerűségével kapcsolatban nem adott tájékoztatást a panaszosnak, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

4) A Testület vizsgálta a szolgálati fellépés módját.

A panaszos beadványa szerint B. Z. r. örgy. csak felszólításra mutatkozott be, a tisztelgést elmulasztotta, kérdésfeltevés közben a panaszosnak hátat fordított, kezét zsebre dugta.

B. Z. r. örgy. jelentése szerint a panaszos mobiltelefonjára ismételten elismételte, hogy ki, és honnan érkezett, továbbá szolgálati egyenruhában volt jelen, amely rendőrségi hovatartozását a rajta levő ékítmények igazolták.

A panaszos által csatolt felvételen az látható, hogy a panaszos a földön ülve - a vele szemben egyébként intézkedést kezdeményezni nem szándékozó - B. Z. r. örgy. vállát hátulról megkopogtatja és bemutatkozásra szólítja fel, melynek B. Z. r. örgy. eleget tett. B. Z. r. örgy. a biztosítás parancsnokaként volt jelen, figyelemmel volt a többi demonstrálóra, illetve a végrehajtó eljárására. Ugyanakkor a felvételen az látható, hogy B. Z. r. örgy. valóban csípőre tett kézzel vagy zsebre tett kézzel állt a panaszos mellett, azonban vele szemben intézkedést nem folytatott.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét, és azonosító számát közölnie kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek

(tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas lehet arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

A Testület rögzíti, hogy a *de minimis* (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján abban az esetben sem tekinti a tisztelgés elmulasztását alapjogsérelem okozására alkalmas körülménynek, hogyha az intézkedést foganatosító rendőr bizonyíthatóan elmulasztja a köszönést, hiszen a tisztelgés hiánya a panaszos oldalán alapjogi sérelem okozására nem alkalmas.

Az azonosítási kötelezettség tekintetében a Testület hangsúlyozza, hogy az Rtv. idézett rendelkezései egyértelműen rögzítik, hogy az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét, és azonosító számát közölnie kell. Ez nem egy lehetőség az intézkedő rendőrök számára, hanem jogszabályi kötelezettségük.

Jelen esetben azonban a panaszolt rendőr nem foganatosított intézkedést a panaszossal szemben, így értelemszerűen nem volt kötelezettsége azonosítani magát.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a tisztelgés és azonosítási kötelezettség elmulasztása miatt.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy jogszerűen került sor rendőri intézkedésre a végrehajtási eljárásban. A Testület megítélése szerint az alkalmazott testi kényszer arányos volt, és nem sértette a panaszos testi integritáshoz fűződő alapvető jogát. A Testület álláspontja szerint a rendőrség nem mulasztott azáltal, hogy a végrehajtást elrendelő okirat jogszerűségével kapcsolatban nem adott tájékoztatást a panaszosnak, ezáltal nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga. A panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült az azonosítás és tisztelgés elmaradása miatt.

Budapest, 2019. május 9.

Dr. Lukács Tamás

elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos

elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba

testületi tag

Dr. Wildner Domonkos

testületi tag